

שרון מועלים

איוה ניר גוקן
דברים שרופאים לא מספרים

מה לא משתנה לעולם?

הדבר הקבוע היחיד הוא שינוי בלתי פוסק

מחקר שפורסם באחרונה גילה שרסבראטורול, כימיקל שנמ

צא בקליפות ענבים ושיש לו תכונות אנטי־דלקתיות, מופיע בכמויות גדולות יותר בענבים שנפגעו ממצורות. ענבים שגדלו בתנאים קיצוניים בריאים יותר עבורנו. החומר, שמצוי בקליפות ענבים אדומים, מגיע גם למיצוי ענבים ויין, ובשנים האחרונות טוענים שהוא יעיל גם בריכוז גידולים סרטניים. גם אם כן וגם לא, עם קיום החומר אינו בשורה כה גדולה - כדי לזכות בכמות מספקת של רסבראטורול צריך לשתות כל כך הרבה יין אדום, עד שנקבל הרע"ל את אלכוהול. אבל יש פה בשורה אחרת: עוד עדות לכישרונם של החיים - גפנים, במקרה הזה - להגיב לשינויים. במערכת הבריאה של כל צורת חיים ביולוגית, בין אם היא עשויה מחלבונים ושומן, כמונו, או מתאית וסוכר, כמו הצמחים, ישנם מנגנונים שמוחים בעיות, ומולידים צא צאים עם תרונות. והתאמה לסביבה אינה רק בלידה אלא גם ממשיה לאורך החיים: כפי שהענבים הגיבו לבערות של ייצור של יותר רסבראטורול, שכנראה שומר גם עליהם, כך גם מי ששותה הרבה מאוד יין, לדוגמה, מגיב כל העת את

עמידותו לרעלים באלכוהול. יש לנו נטייה טבעית לפחד משינויים, אבל אנחנו גם מצוידים ביכולת להסתגל אליהם. מי שלא מצליח להגיב לשינוי מהר מספיק נותר מוטל לצד הדרך. המהר פכות בעולם הערבי הן דוגמה עשויות קטנה לכל זה, וכל מנהיג שלא ישכיל לקרוא את מפת השינויים יצטרף, כנראה, לרשימת נפגעי האבולוציה.

אם יש משהו אחד שאפשר לומר על החיים ככדור הארץ שלנו, הוא שהקבוע היחיד הוא השינוי. שינוי של מעלה אחת למעלה או למטה בטמפרטורה הממוצעת של כדור הארץ ישנה את החיים בו באופן בלתי הפיך - והחיים עצמם מצוידים במנגנונים שיעוררו להם להשתנות בהתאם, מדור לדור וגם בזמן אמת, כמה שמכונה "אפיגנטיקה" - שינויים בפעילות הפתיל הגנטי שלנו במהלך החיים, כדי להתאים לסביבה. ההבדלים הגזעיים והעדתיים בין בני אדם הם למעשה "צלילות אבר" לוציוניות", שאריות מעסקאות שאבותינו נו כרתו עם השטן כדי לשורר שינויים שונים, ומאו הוטבעו בהיסטוריה הגנטית שלהם ושל צאצאיהם.

השינויים אינם רק בתכונותינו. הרי כל מה שקיים סביבנו אינו אלא שינויים שע ברעל הדבר שכולנו תבים לו את הקיום

אנחנו מפחדים משינויים, אבל גם יכולים להסתגל אליהם במהירות. ומי שלא מסתגל נכחד. המנהיגים הערביים שלא יסתגלו לשינויים יצטרפו במהרה לרשימת קורבנות האבולוציה

אחר
עדכונים מהשטח

מה הלאה

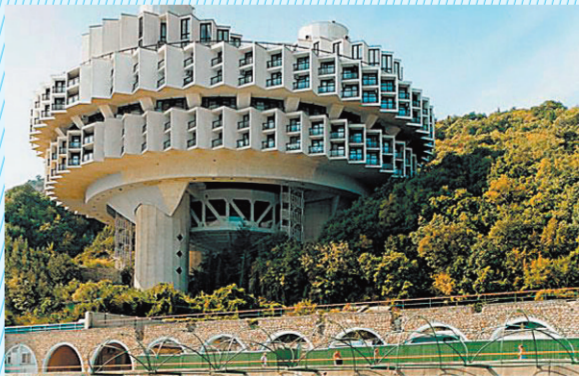
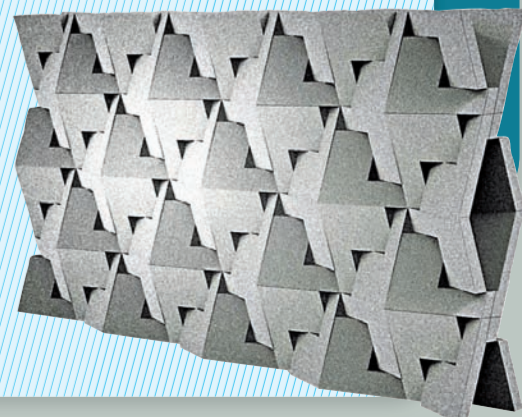

1

עיצוב: אנחנו על הפיגום

המעצב הישראלי דודר בן שטרית בילה את חמש השנים האחרונות בפיתוח מערכת פשוטה להפליא של תמוכות המיועדות למגוון כמעט אינסופי של שימושים, משולחנות עד גשרים. הוא קורא לזה QuaDror, ואם שום דבר לא ישתבש בדרך, יש מצב שהוא עומד לשנות קצת את העולם. ואם לא את העולם, לפחות את איקאה.

<http://quadror.com>

2 ארכיטקטורה: עתידנות קומוניסטית

הארכיטקטורה הקומוניסטית היתה משופעת באלמנטים פוטוריסטיים, שהעניקו למבנים רבים איכות חלליות מהממות. הצלם הצרפתי פרדריק שובין ריכז עשרות צילומים מופלאים שכנאו בתערוכה וספר חדש, שרואה אור בקרוב בהוצאת ספרי האמנות Taschen. חובה בכל בית.

<http://is.gd/8Ud69W>

3 יין: פוצח צופן המבקרים

כמו לכל ביקורת, גם לביקורת יין מערכות החוקים והקודים הפנימיים שלהן. מגזין "סיליטי" ניהא אלפי ביקורות, וחזר עם תובנה: מחירו של הבקבוק הוא בעל ההשפעה הרבה ביותר על בחירת המילים שמתארות את היין. "שעם אלגנטי" למשל משודך תמיד לבקבוקים יקרים, בעוד "מרענן" לעולם יתאר בקבוק זול. מחר.

<http://is.gd/kKXthg>

4 רכב: הפיאט של גוצ'י

שיתוף פעולה חדש בין שניים מהמומחים הכי גדולים שצאו מאיטליה מביא לנו את הטייק העיצובי של גוצ'י על פיאט 500 הקלאסית. התוצאה, לפחות מבחוץ, היא סופר־אלגנטית וכל מנקרת עיניים בשום אספקט. 500 מכוניות בלבד ייצאו מפס הייצור, או שווה לנתן גז.

<http://is.gd/CYhtlQ>

5 ספר: אבי האנימציה החדשה

כשיוצר הסמפסונס מאט גרואנינג אומר "אלוהים", הוא מתכוון לאנימטור האינדי האגדי ביל פלימפטון (ככה לפחות קראתי בוויקיפדיה). החודש רואה אור הספר "Animated Independently", שמתעד את החוויות החשובות בחייו של פלימפטון, וכמובן מלווה בהמון שרבוטים שלא נראו עד היום. 26 דולר באמזון.

<http://is.gd/m31c6Q>

שיזף רפאלי

מתבונן בעולם החדש

האם טוויטר משנה את הרגש?

פסיכולוגית מובילה מאמינה שהוא משנה, ואף מזיק

עיינו תלויות במסכי המחשב, אצבעותינו מולחמות למק לדות הסמארטפונים ואוזנינו

כרויות לאוזניות נגני ה-MP3. האם בתוך החיווט הדיגיטלי הזה משהו מאגנוסיות אבר? פרופ' שרי טרקל, פסיכולוגית בכירה באוניברסיטת MIT ומחוקרות הוותיקות, החכמות והרשומות ביותר של התרבות הדיגיטלית, חוששת שכן.

בינאר התפרסם בארצות הברית ספרה "לבד ביחד: מדוע ציפיותינו מהטכנולוגיה גיה גוברות וציפיותינו זה מזה פוחות". הספר הוא החלק האחרון בסטילוגיית ספרי מחקר שתארו את האופן שבו האינטרנט - מאתרי היכרות וקהילות מקוונות, דרך רשתות חברתיות ועד כל ביטוייה של תחוק והות וירטואליות - משנה את מערכת החיים של אנשים, את אופיים ואת רגשותיהם. והחלק הזה הוא הקורד שבשלושה.

טרקל עובדת באוניברסיטה הכי טכנולוגית בעולם, ומובילה שם פרויקט מחקר על הקשר בין טכנולוגיה והות אישית. היא ואנשי צוותה מראיינים כבר שנים אלפי משתמשי אינטרנט ומבצעים מעקב סטטיסטי וניתוח תרבותי ופסיכר

לוגי כדי לראות אם שבע שעות ויותר ביום של טלפונים סלולריים, דרפון ועוד אמצעי תיווך טכנולוגיים יוצרים תבניות חדשות בחוויה האנושית.

ויש תבניות חדשות. המכשירים שאפשרו זמינות מוחלטת יצרו בין האני שים חיץ והביאו לבדידות חסרת תקדים בהיסטוריה. השיר של להקת Three Dog Night, "אחד הוא המספר הבודד ביותר", והשורה העצובה בה, "שניים יכול להיות גרוע כמו אחד", מעולם לא היו נכונים יותר בתקופה שבה מאות מיליוני אנשים שנמצאים סביבך בכל רגע אינם מפיגים את הבדידות. טרקל לא מקוננת על אובי דן האינטרמיות והקרה האנושית כמו ריאקציונרית מיושנת. כפרופסור לפסיכולוגיה, היא קובעת שרגשי האינטימיות והקרבה משתנים, והולכים ונעלמים מה תרבה האנושית.

היא מתארת איך בראיונותיה עם צעירי רים הם שוב ושוב מספרים שהם מעריי פים חיות מחמד וירטואליות על פני חיות אמיתיות, ומשחקי מחשב על פני משחק עם אנשים בשר ודם.

היא מצטטת ילדה שאמרה לה שעל נושאים רגישים היא לעולם לא מושתחת בטלפון או פנים אל פנים אלא רק במס רונים, כיוון שבמגע כה ישיר כמו שיחת טלפון "יותר מדי עלול להישחף", ונער שגם כאשר הוא ניצב מול דלת ביתו של חבר, הוא יעדיף לשלוח לו מסרון ולא לדפוק בדלת. היא מספרת על הנטייה ההולכת וגוברת של צעירים לעצור שר חות עם העומדים מולם כדי לרווח עליהן בטוויטר; על אמות ששולחות הודר

עות טקסט בזמן שהן מיניקות - ומאחר שההנקה היא שלב קריטי בחיבור בין התינוק והאם, היא אומרת, יהיו לכך השלכות על התפתחותו ועל פעויות שנתפסים כעם ותסכול כאשר לוקחים מהם את האיפד בשעת הסעודה. בעבר, היא אומרת, ילדים התלוננו כשהוריהם היו מקבלים שיחות טלפון בעת ארוחת הערב המשפחתית. כעת תינוקות גדלים לשאוף לניתוק אנושי בשעת האוכל. והיא מצטטת דיונים שעוסקים בשא" לה האם מחשבים יכולים להיות תחליף לבן זוג רומנטי, ומהירה שזו עתיד לא מופרד. עתיד שבו "ישיורים חברתיים" יהיו נטייה לשתף תמונות, ולא להקשיב ולהודות.

הספר משבוע. טרקל אינה נופי לת למלכדות של פאניקה אלא מתארת תופעה שהולכת ומורגשת. אבל משהו ב"היגיון הבריא" בניתוחיה הוא גם, במידת מה, התפרקות נוסטלגית מעורפלת ומסר כרת, והתמקדות ברבע כוס ריקה בעולם משתנה, שכוס הולכת ומתמלא.

האינטרנט וההייטק מחוללים מהפ כות שעדיין מתהוות. תופעת הסימולציה חדשה, אך לא בטוח שמה שהיא מציעה פחות אותנטי מהאלטרנטיבה הישנה של החיים. העולם המתוך בצורה דיגיטלית הוא עולם אמיתי וחי עבור אורחיו. כל התקרמות מלווה באובדן וויתור, ומותר לטרקל להתאבל על הגויות שהעולם החדש מטיל אל צדי הדרך. אבל לא בטוח שאפשר להחיותו, ולא בטוח שצדק.

פרופ' רפאלי הוא ראש מרכז שגיא ובית הספר לניהול באוניברסיטת חיפה sheizaf.rafaeli.net

6

אייפון: כיתובי תמונות

לייבלבוקס היא מוצר משלים הכרחי לכל אפליקציות הצילום הווינגטיות של האיפון. היא מאפשרת להוסיף מעל התמונות תוויות - רובן כמובן בעלות אפיל רטור חזק - ועליהן תאריך ותוארו קצר, בדיוק כמו שנהגו אבותינו לעשות במאה ה-20.

<http://is.gd/ZhRvVh>

7

משחק: טריוויית הפצים מסרטים

משחק מהיכפי לויקנד: "אובייקטים מפורסמים מסרטים קלאסיים" מצג עשרות צלליות איקוניות כגון הפרפר מישחקת הכבשים" והאופניים מ"איטי", והמטרה היא כמובן לזהות את המקור הקולנועי. בהצלחה וסליחה על הספילרים.

<http://is.gd/sHmSH3>

